

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ:
ПРАКТИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

I. Цикл загальної підготовки.
1.2. Дисципліни науково-практичної підготовки
1.2.1. Нормативні дисципліни

ВИКЛАДАЧ: Бандура Олександр Вікторович, доктор економічних наук, доцент
e-mail:

ЗАГАЛЬНЕ НАВАНТАЖЕННЯ: 3 кредити ECTS

Заняття в аудиторії: 20 год

Самостійна робота слухачів курсу: 70 год.

Форма підсумкового оцінювання: залік.

АНОТАЦІЯ

Курс спрямований на формування навичок студентоцентрованого викладання й здатності моделювати навчальні події та форми аудиторної роботи у відповідності до визначених навчальних результатів.

Аспіранти розвинути навички викладання економічних дисциплін (в рамках навчального плану підготовки студентів бакалаврської та магістерської програм НаУКМА за спеціальністю 051 Економіка), вміння моделювати навчальні події і взаємодіяти зі студентами в аудиторії під час проведення занять, апробують поєднання аудиторного і дистанційного навчання, уміння застосовувати форми оцінювання результатів навчання, а також здатність налагоджувати комунікацію і вирішувати проблемні ситуації під час проведення занять, діяти толерантно і демонструвати принципи академічної доброчесності і високої академічної культури.

Ознайомлення з особливостями проведення занять за фаховим спрямуванням дасть можливість сформулювати власну викладацьку стратегію і поглибити знання щодо організації навчання за фахом.

Колегіальне оцінювання і само-оцінювання результатів навчання сприятиме розумінню напрямків подальшого розвитку власних викладацьких компетентностей.

МЕТА І ЗАВДАННЯ

Метою курсу є розвиток навички моделювати і реалізовувати навчальний процес відповідно до визначених навчальних результатів.

Завданнями курсу є формування та виконання індивідуальних планів проведення занять, що відповідають робочій програмі та силябусу навчальної дисципліни і включають форми навчання і оцінювання, координацію самостійної роботи студентів, елементи дистанційного навчання і комунікації зі студентами.

За результатами практики проведення занять, аспіранти мають підготувати звіт, який включає самооцінювання.

Колегіальне оцінювання результатів практики сприятиме умінню презентувати результати роботи.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
<p>Володіти алгоритмами проведення аудиторних занять різного типу.</p> <p>Демонструвати вміння оцінювати результати навчання за визначеними критеріями та зразками виконання.</p> <p>Моделювати навчальні події і форми аудиторної роботи у відповідності до очікуваних навчальних результатів.</p> <p>Демонструвати здатність розроблювати навчальні події, які залучають до активного діалогічного навчання.</p>	<p>Підготовка плану проведення занять і навчальних матеріалів</p> <p>Формування звітності про оцінювання</p>	<p>Індивідуальний план проведення занять</p> <p>Підсумковий звіт про проведення практики</p>
<p>Координувати самостійну роботу слухачів курсу; вести ефективну комунікацію із учасниками курсу.</p> <p>Демонструвати і обстоювати принципи академічної доброчесності і високої академічної культури.</p>	<p>Практика проведення занять (не менше 7 аудиторних занять по 2 год. з навчальних дисциплін за фаховим спрямуванням)</p>	<p>Індивідуальний план проведення занять</p> <p>Підсумковий звіт про проведення практики</p>
<p>Уміння формулювати професійне педагогічне самовизначення і розвивати власну педагогічну культуру.</p>	<p>Колегіальне обговорення і оцінювання результатів практики</p>	<p>Заповнена форма самооцінювання</p>

ЗМІСТ КУРСУ

Вступне слово

Під час проходження практики ви зможете застосувати всі ті теоретичні знання, які здобули в курсі «Викладання в системі вищої освіти». Особливо важливою є ваша власна рефлексія і оцінка кожного проведеного заняття, що дозволить вам навчитися краще планувати навчання студентів і створювати в аудиторії творчу і активну атмосферу.

За підсумками проведення занять вам треба буде підготувати звіт про проведені заняття і презентувати його для колег. Заохочуємо вас відвідувати заняття один одного, щоб підказати якнайкращий спосіб проведення занять і обміну досвідом. Презентація звіту відбуватиметься на спеціальному звітному семінарі. Оцінка за участь в обговоренні звітів колег на звітному семінарі є складовою навчального рейтингу за практику в цілому.

Тематичний план

№ з/п	Теми занять	Кількість годин
Вступне настановче лекційне заняття	Проблемні моменти комунікації зі студентами. Методи оптимізації перевірки індивідуальних завдань. Належне оформлення навчально-методичних матеріалів і форм звітності. Практичне застосування студентоцентрованого підходу. Особливості проведення лекційних і групових занять. Визначення навчальних дисциплін, в рамках яких аспіранти проходять практику.	4 год.
Практичне 1-7.	Самостійне проведення аудиторних занять зі студентами за розробленим планом.	14 год.
Звітний семінар	Результати педагогічної практики. Презентація звіту про проведення практики. Обговорення ефективних і неефективних форм проведення занять та методів оцінювання.	4 год.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Індивідуальний план проведення занять	1	40	40
Звіт про проведення практики	1	20	20
Звітний семінар (презентація звіту на заліку)	1	30	30
Звітний семінар (участь в обговоренні звітів колег)	1	10	10
Разом			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Індивідуальний план проведення занять	40	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє належний рівень знань і розуміння, аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення, мовно-стилістичну досконалість. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	20-39	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє достатню обізнаність із темою, виклад має логічний і послідовний характер, однак у тексті наявні певні фактографічні неточності чи мовно-стилістичні недоліки. Окремим частинам викладу бракує аналітичного характеру.
	1-19	Роботу виконано і подано вчасно. Автор демонструє достатню обізнаність з матеріалом, однак роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Текст вирізняється значними мовно-стилістичними недоліками.
	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін.
Звіт про проведення практики	20	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення, мовно-стилістичну досконалість. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	10-19	Роботу виконано і подано вчасно; виклад має логічний і послідовний характер, однак у тексті наявні певні неточності чи мовно-стилістичні недоліки. Окремим частинам викладу бракує аналітичного характеру.
	1-10	Роботу виконано і подано вчасно. Однак роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Текст вирізняється значними мовно-стилістичними недоліками.
	0	Роботу не виконано у визначений викладачем термін.
Участь у підсумковому семінарі	10	Аспірант задає змістовні запитання, висловлює аргументовані зауваження, бере участь у дискусії.

	1-9	Аспірант бере участь у дискусії, висловлює окремі зауваження.
	0	Аспірант не бере участь в обговоренні звітів колег.
Презентація звіту на заліку	30	Доповідь підготовлена і виголошена вчасно. Доповідь структурована, логічна, послідовна; містить елементи проблемного підходу. Доповідач демонструє володіння матеріалом і здатність відповісти на запитання аудиторії.
	15-29	Доповідь підготовлена і виголошена вчасно, але без дотримання тих чи тих вимог, викладених вище.
	1-14	Доповідь містить прогалини та помилкові твердження. Доповідач не демонструє належної підготовки та/або не готовий відповідати на змістовні запитання.
	0	Доповідь не підготовлена у визначений викладачем термін.
Форма самооцінювання	Так\ Ні	Заповнена надана форма. Додається до звіту.

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу ECTS

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
91 – 100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81 – 90	Добре		B (дуже добре)
71 – 80			C (добре)
66 – 70	Задовільно		D (задовільно)
60 – 65			E (достатньо)
30 – 59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 – 29			F (неприйнятно – з обов'язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до заліку) складає 30 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 29 балів) аспірант зобов'язаний повторно вивчити дисципліну. У разі отримання оцінки «незадовільно» аспірант має право на перескладання до початку наступного навчального періоду. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише «достатньо».

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Положення про Академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року): https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/6-systema-zabezpechennia-iakosti-osvitnoi-diialnosti-ta-iakosti-vyshchoi-osvity/71-normatyvni-dokumenty

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Рекомендовані посібники

1. Павловський К. Трансформації вищої освіти в XXI столітті. Польський погляд. – К.: Навчально-методичний центр «Консорціуміз удосконалення менеджмент-освіти в Україні». – 2005. – 230 с.
2. Бойц Р. Поради викладачам-початківцям. Практичний посібник. - К.: Навчально-методичний центр «Консорціуміз удосконалення менеджмент-освіти в Україні». – 2005. – 448 с.
3. Гронлунд Н.Е. Оцінювання студентської успішності. Практичний посібник. - К.: Навчально-методичний центр «Консорціуміз удосконалення менеджмент-освіти в Україні». – 2005. – 312 с.
4. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. – К. - 2007. - 144 с.
5. Nilson L. B. Teaching at its best. A research-based resource for college instructors. 3rd ed.– Jossey Bess, San-Francisco, 2014.

Рекомендовані електронні ресурси

Журнал «Філософія освіти»: <https://philosopheducation.com/index.php/en/>

Interactive Learning:

<http://www.edutopia.org/blog/scaffolding-lessons-six-strategies-rebecca-alber>

<http://epltt.coe.uga.edu/index.php?title=Scaffolding>

<http://olc.spsd.sk.ca/DE/PD/instr/strats/scaffolding/index.html>

Open Education Europa. The Gateway to European innovative learning:

<http://www.openeducationeuropa.eu/>

Додаток 1
Форма для самооцінювання (для кожного заняття)

	Так\Ні Прокоментуйте: що вдалося, а що можна покращити
1) <u>Структура</u> дисципліни була ясна для студентів.	
2) <u>Надані матеріали та ресурси</u> були прийнятні за обсягом і добре сприйняті студентами	
3) <u>Взаємодія в аудиторії</u> була успішна і заплановані цілі досягнуті	
4) <u>Навчальні завдання</u> добре виконувалися студентами	
5) <u>Обрані методи оцінювання</u> дали можливість оцінити досягнення студентів	
6) <u>Тривалість</u> виконання завдань була запланована точно і студенти встигли все виконати	

В цілому найбільше мені вдалося:

В цілому я хочу змінити\ покращити

Додаток 2
Форма індивідуального плану заняття

Навчальна дисципліна, модуль освітньої програми) (3 ЄКТС)
Викладач
Мета курсу (загальна)

Результати навчання (співвіднесені з цим заняттям)
Наскрізні результати навчання (якщо визначені)
Цілі і плановані результати аудиторного заняття
Самостійна підготовка студентів
Загальний опис перебігу заняття (50 слів)
Наступні завдання

Сценарій заняття

Час	Студенти	Викладач